

Summering av kursen

Begrepp: Ström: $\frac{dq}{dt}$
Spänning: $\frac{dW}{dq}$
Resistans: $U = RI$
Kapacitans: $i = C \frac{dU}{dt}$
Induktans: $U = L \frac{di}{dt}$

LYCKA TILL OCH KÖR HÄRT!
Hoppas anteckningarna har varit till hjälp

Kirchhoff's ström/spänningslag: $\sum_{\text{in}} i_k = 0 / \sum_{\text{spänng}} U_k = 0$
Ohm's lag: $U = RI, U = Zi$
Effekt: $P = U \cdot i$

Reducering av kretsnet genom serie-/parallellkoppling

Växelström

$$u(t) = U_m \cos(\omega t + \theta) \quad V$$

$$i(t) = I_m \cos(\omega t + \phi) \quad I$$

Effekt: $P = \frac{1}{2} U_m I_m \cos(\theta_u - \theta_i) = U_{RMS} I_{RMS} \cos(\theta_u - \theta_i) \quad U_{RMS} = \frac{U_m}{\sqrt{2}}$
 $Q = \frac{1}{2} U_m I_m \sin(\theta_u - \theta_i) = U_{RMS} I_{RMS} \sin(\theta_u - \theta_i)$
 $S = P + jQ$

Exempel

Givet

$$u(t) = 60 \cos(\omega t + 10^\circ) \quad V$$

$$i(t) = 15 \cos(\omega t + 50^\circ) \quad A$$

Stationär växelström

Sökt

Effektutvecklingen i B

Lösning

$$i(t) \Rightarrow I = 15 \angle 50^\circ$$

$$u(t) \Rightarrow U = 60 \angle 10^\circ$$

Sammanlände referent.

$$S = P + jQ = \frac{1}{2} U I^* = \frac{1}{2} 60 \angle 10^\circ \cdot 15 \angle -50^\circ = 45 \angle -60^\circ \quad W$$

Aktiv/medeleffekt $P = \operatorname{Re}\{S\} = 45 \cos(-60^\circ) = 22.5 \quad W \quad P > 0 \Rightarrow B \text{ förbrukar effekt}$

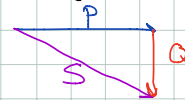
Reaktiv effekt $Q = \operatorname{Im}\{S\} = 45 \sin(-60^\circ) = -39.0 \quad \text{Var}$

Skenbare effekt: $|S| = 45 \quad \text{VA}$

Effektfaktor: $\varphi = \cos(\theta_u - \theta_i) = \cos(60^\circ) = 0.5$

Ström före spänning: Kapacitiv impedans

Effekt triangel

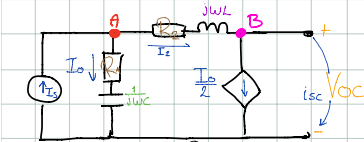
Exempel 2

Givet

Stationär växelströmskrets

Sökt

Thevenin

$$I_s = 15 \angle 0^\circ \text{ A} \quad R_2 = 4 \Omega$$

$$j\omega L = 30j \Omega \quad \frac{1}{j\omega C} = -40j \Omega$$

$$R_1 = 20 \Omega$$

Lösning

V_{oc}

$$KCL_A: I_s - I_o - \frac{I_o}{2} = 0$$

$$I_s = \frac{3I_o}{2} \Rightarrow I_o = \frac{2}{3}I_s$$

$$KVL: \frac{I_o}{2}(R_1 + j\omega L) + V_{oc} - I_o(R_2 + \frac{1}{j\omega C}) = 0$$

$$V_{oc} = I_o(R_2 + \frac{1}{j\omega C}) - \frac{I_o}{2}(R_1 + j\omega L)$$

$$V_{oc} = 55 \angle 90^\circ$$

I_{sc} ger ekvivalent impedans $Z_{eq} = \frac{V_{oc}}{I_{sc}}$

$$KCL_A: I_s = I_o + I_2$$

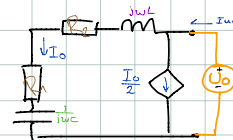
$$KCL_B: I_2 = \frac{I_o}{2} + I_{sc}$$

$$KVL: I_2(R_2 + j\omega L) + 0 - I_o(R_1 + \frac{1}{j\omega C}) = 0$$

$$I_{sc} = \dots$$

$Z_{eq} = \frac{V_{oc}}{I_{sc}}$

Nollställt oberoende källor

"Lägg på" en phäntad U_o , vilken ström får du då?

$$I_{ut} = I_o + \frac{1}{2}I_o = \frac{3}{2}I_o$$

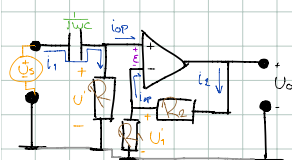
$$U_o = I_o(j\omega L + R_2 - R_1 + \frac{1}{j\omega C})$$

$$Z_{eq} = \frac{U_o}{I_{ut}} = 4 \cdot \frac{j}{\omega}$$

Exempel

Frekvensberoende operationsförstärkare

Givet

Sökt

$$A_v = \frac{U_o}{U_i}$$

Lösning

Antag: Stationär växelström

Ideal opF

Neg återkoppling } $E=0, I_{op}=0$

I_1 genom C och R $\Rightarrow$ Spänningsdelning möjlig

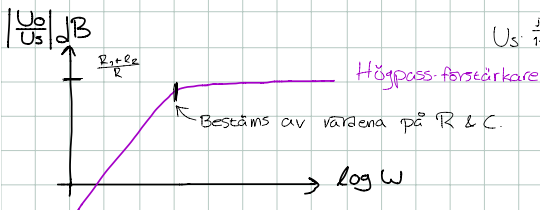
$$U = U_i \cdot \frac{R}{R + j\omega RC} = U_i \cdot \frac{j\omega RC}{1 + j\omega RC}$$

$$E=0 \Rightarrow U = U_i$$

I_2 genom R_1 & $R_2 \Rightarrow$ Spänningsdelning

$$U_i = U \cdot \frac{R_1}{R_1 + R_2}$$

Skissa $A_v(\omega)$

$$U_i \cdot \frac{j\omega RC}{1 + j\omega RC} = U_o \cdot \frac{R_1}{R_1 + R_2} \Leftrightarrow \frac{U_o}{U_i} = \frac{R_1 + R_2}{R_1} \cdot \frac{j\omega RC}{1 + j\omega RC}$$